

13.5.2020

Maahanmuutto-osasto
Lainsäädäntöneuvos Jorma Kantola
Erityisasiantuntija Roope Jokinen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys (HE 65/2020 vp) eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta – valiokunnan pyytämä lisäselvitys

Vastinepyyntö

Hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä seuraavaa lisäselvitystä:

Hallituksen esityksen perusteluissa ja asiantuntijakuulemisessa on todettu, että Maahanmuuttoviraston (Migri) arvion mukaan vastaanottojärjestelmässä on huhtikuussa 2020 ollut yhteensä noin 1 000 turvapaikanhakijalla työnteko-oikeutta koskeva karenssi voimassa ja noin 1 200 hakijalla työnteko oikeus päättynyt maasta poistamispäätöksen täytäntöönpanokelpoisuuden vuoksi. Vastaanottopalvelujen piirissä on lisäksi ollut noin 4 000 työntekoikäistä hakijaa, joilla on työnteko-oikeus voimassa.

1. Valiokunta pyytää ajantasaista tietoa siitä, kuinka monta kansainvälistä suojelua hakenutta on ehdotetun lainsäädännön soveltamisalan piirissä. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa saadun tiedon mukaan varsinaista tilastoa asiasta ei ole, mutta valiokunta pyytää aiemmin esitettyä tarkempaa arviota näistä henkilömääristä. Arviosta tulee käydä ilmi myös, kuinka monella kansainvälistä suojelua hakeneella on parhaillaan kulumassa 3 kuukauden karenssiaika ja kuinka monella kuuden kuukauden karenssiaika.
2. Valiokunta pyytää lisäksi arviota siitä, kuinka moni kansainvälistä suojelua hakeva on tällä hetkellä työllistynyt työnteko-oikeutensa nojalla.
3. Lisäksi pyydetään tarkentamaan mainintaa turvapaikanhakijoiden siirtoja vastaanottokeskusten välillä koskevasta ohjeistusta. Miten asiassa annettua ohjeistusta aiotaan HE:ssä ehdotettujen lainmuutosten johdosta muuttaa?
4. EK:n lausunnossa ehdotetaan, että viranomaisille säädetään tiedonantovelvoite turvapaikanhakijan työnteko-oikeuden päättymisestä tämän työnantajalle. Vastinetta pyydetään täydentämään siten, että siitä käy selkeästi ilmi perusteltu kanta tähän ehdotukseen.

Sisäministeriön maahanmuutto-osasto on pyytänyt Migriltä lisäselvitystä ja esittää esitettyihin kysymyksiin seuraavaa. On huomattava, että tässä muistiossa esitetyt huomiot ja analyysi on tehty hyvin pikaisesti ilman asioiden perusteellista selvittämistä ja perustuvat pitkälti vain Migrin selvityksessä esitettyihin tietoihin.

1. Ehdotuksen soveltamisalan piirissä olevat turvapaikanhakijat

Sisäministeriö on saanut Migriltä seuraavan selvityksen:

Tilastoon on otettu mukaan yli 18-vuotiaat asiakkaat, joilla on tällä hetkellä tp-asia vireillä. Mukana niin ensimmäiset kuin uusintahakemuksetkin. Työnteko oikeus on määritetty seuraavasti:

- Jos asiakkaalla on passi ja hakemuksen vireilletulosta on yli 90 päivää -> työnteko-oikeus on voimassa
- Jos asiakkaalla ei ole passia ja hakemuksen vireilletulosta on yli 180 päivää -> työnteko-oikeus on voimassa

Taulukossa TP-hakijat työnteko-oikeuden mukaan ryhmiteltynä:

	Ei passia	Passi	Yhteensä
Työnteko-oikeus	2981	1665	4646
Ei työnteko-oikeutta	808	151	959
Yhteensä	3789	1816	5605

Sisäministeriö on käynyt vielä tarkentavaa keskustelua tietojen sisällöstä. Taulukon ei työnteko-oikeutta -kohdassa kerrotaan Migrin mukaan niiden henkilöiden lukumäärä, joilla on karenssi voimassa. Tämä luku vastaa hallituksen esityksessäkin esitettyä arviota. Taulukosta ilmenee, että valtaosalla hakijoista on kuuden kuukauden karenssi menossa.

Työnteko-oikeuden omaavien luku on suurempi kuin hallituksen esityksessä arvioitu 4 000. Selviteltäessä tätä eroa on käynyt ilmi, että aiemmin ja nyt tehdyt tilastohaut eivät välttämättä ole olleet parametreiltaan samat. Hallituksen esityksessä on esimerkiksi käytetty työntekoikäisten eli 18–64-vuotiaiden lukuja. Lisäselvityspyynnön perusteella tehdyssä tilastohaussa ei näyttäisi määritellyn yläikärajaa, jolloin saatuun lukuun sisältyy myös yli 64-vuotiaita. Nyt esitetty luku saattaa Migrin arvion mukaan sisältää myös niitä, joiden työnteko-oikeus on jo päätynyt maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanokelpoisuuden vuoksi. Migrin mukaan täytäntöönpanokelpoisuudesta on haasteellista saada täydellistä raporttia.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan lopullinen todellinen luku jää vielä epäselväksi, eikä täyttä selvyyttä asiaan ole tähän vastineeseen saatavissa. Työnteko-oikeuden omaavien luku ei kuitenkaan merkittävässä määrin eroa esityksessä esitetystä arviosta. Lopullinen todellinen luku ei kaiken käytössä olevan tiedon perusteella näyttäisi merkittävästi poikkeavan esityksessä esitetystä 4 000.

2. Turvapaikanhakijoiden työllistyminen

Migri ei tilastoi työssäkäyvien turvapaikanhakijoiden määrää, eikä virastolla siksi ole tarkkaa tietoa työssäkäyvien lukumäärästä. Käytettävissä on joitain tietoja, joista voidaan saada suuntaa antavia lukuja työssäkäyvien määrästä. Tähän vastineeseen ei ole saatavissa tarkkaa tietoa siitä, kuinka moni esityksessä mainitusta 4 000 työkäisestä olisi juuri nyt töissä. Myös koronaepidemiolla saattaa olla vaikutusta turvapaikanhakijoiden työssäkäyntiin.

Migri on vuonna 2019 tehnyt vastaanottokeskuksille kyselyn, jossa on pyydetty arvioimaan työssäkäyvien määriä. Kyselyn perusteella on arvioitu, että työssäkäyviä on ollut vastaanottokeskuksessa majoittuvista hakijoista 19,6 % ja yksityismajoituksessa asuvista 28,6%, yhteensä kaikista hakijoista 23.1 %. Asiaksmääräksi muutettuna 15.7.2019 majoitustilanteessa on kerrottu vastaanottokeskuksissa asuvissa työssäkäyvien määräksi 978 ja yksityismajoituksessa asuvien määräksi 902 hakijaa, yhteensä 1 880 hakijaa. Näistä 323 hakijalla tulot ovat olleet niin pienet, että he ovat saaneet myös vastaanottorahaa.

Migri on lisäksi esittänyt seuraavaa:

”Ansiotulojen maksamiseen vaaditaan yleensä pankkitili, jota turvapaikanhakija ei voi saada, jos hän ei pysty todistamaan henkilöllisyyttään. Tästä syystä palkanmaksu on mahdollistettu vastaanottokeskuksen prepaid-kortille, jota käytetään pääasiallisesti vastaanottolain mukaisen vastaanottorahan maksamiseen. Ansiotuloja tai muita tuloja on huhtikuussa 2020 maksettu 636 eri prepaid-kortinhaltijalle. Tässä luvussa on mukana kaikki sallitut saapuvat tilisiirrot eli palkkojen lisäksi lähinnä viranomaisilta ja muista luotettavista lähteistä saapuvat maksut kuten vakuutusyhtiöiden suoritukset ja veronpalautukset. Luku on lähinnä suuntaa antava.”

Selvityksestä ei käy ilmi, ovatko kaikki mainitut 636 sellaisia, joilla ei ole matkustusasiakirjaa. Hallituksen esityksen valmistelun aikana Migri arvioi, että matkustusasiakirja on noin kolmanneksella hakijoista. Edellä olevassa taulukossa työnteko-oikeudellisten sarakkeessa matkustusasiakirjan omaavien määrä on myös noin kolmannes. Sikäli kuin matkustusasiakirjan omaava hakija on työllistyessään avannut pankkitilin, työllisten hakijoiden määrä on edellä mainittua suurempi.

Edellä mainittujen tietojen pohjalta voisi päätellä, että työssäkäyviä hakijoita olisi huhtikuussa 2020 ollut vähintään noin 600 ja heitä voisi mahdollisesti olla enemmänkin sikäli kuin heillä olisi matkustusasiakirja ja pankkitili. Ei ole tiedossa, onko koronaepidemiolla ollut vaikutusta turvapaikanhakijoiden työllisyyteen. Jos työllisyysaste olisi nyt sama kuin 2019 toteutetussa kyselyssä, se tarkoittaisi noin 900 henkilön työskentelyä 4 000:sta työntekoon oikeutetusta.

Keskeistä saadun selvityksen perusteella on, että Migrin vuonna 2019 vastaanottokeskuksille tekemässä kyselyssä työssäkäyviä olisi ollut noin 23,1 % vastaanottopalveluiden piirissä olevista turvapaikanhakijoista ja heinäkuun 2019 tilanteessa tämä tarkoitti noin 1 880 hakijaa. Asiaksmäärä vastaanottojärjestelmässä 22.7.2019 oli Migrin tilannekeskuksen raportin mukaan 9187.

Jäljempänä kohdassa 3 selostetussa vastaanottokeskusten ohjeistusta koskevassa Migrin selvityksessä on kerrottu vastaanottokeskuksille vastikään tehdystä kyselystä. Sen mukaan kyselyyn vastanneissa 31 keskuksessa on keskimäärin 5-20 asiakasta (keskiarvo 17,9), jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa kausityötä kohtaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kiinnostusta olisi osoittanut yhteensä noin 550 asiakasta 31/40 keskuksessa. Tieto on myönteinen hallituksen esityksen tavoitteiden kannalta. Viime kädessä viranomaisten ja työnantajien toimista riippuu, kuinka moni näistä kiinnostuneista hakijoista maataloille saadaan työllistettyä.

3. Turvapaikanhakijoiden siirtoa koskeva ohjeistus

Hallituksen esityksessä on sivulla 11 todettu seuraavaa:

”Tiedottamisen lisäksi myös muilla käytännön toimenpiteillä on merkitystä. Tilanteen mukaan voitaisiin esimerkiksi mahdollistaa turvapaikanhakijan siirtyminen toisen vastaanottokeskuksen asukkaaksi, jos se olisi turvapaikanhakijan ja tarjolla olevan työn kannalta maantieteellisesti tarkoituksemukaisempaa, ja siten osaltaan tukisi turvapaikanhakijan työllistymistä.”

Maahanmuuttovirasto on lausunnossaan hallintovaliokunnalle esittänyt seuraavaa:

”Tämän kirjausten osalta on huomioitava, että Maahanmuuttovirasto on tällä hetkellä ohjeistanut keskuksia niin, että asiakkaita ei siirretä keskukselta toiseen kausityön vuoksi. Vastaanottokeskusten keskeisenä tehtävänä on koronatilanteessa estää tartuntojen leviäminen keskuksissa sekä suojella riskiryhmiä. Tarpeettomia asiakassiirtoja pyritään välttämään viruksen leviämisen estämiseksi.”

Sisäministeriö on saanut Maahanmuuttovirastolta seuraavan selvityksen hallintovaliokunnan kysymykseen:

”Asiakkaiden siirto keskukselta toiseen majoittumaan työnteon takia ei ole ollut missään vaiheessa automaatio vaan pikemminkin poikkeus, jo ennen koronatilannetta. Määräaikaiseen työhön siirtyminen tuottaa haasteita koko vastaanottojärjestelmän tasolla. Määräaikaisen työtehtävän / kausityön päättyessä asiakas voi haluta palata vanhaan keskukseseen. Tämä ei välttämättä ole enää mahdollista, koska keskuspaikka voi olla jo täytetty toisella asiakkaalla. Asiakkaan turvapaikka-asia voi myös olla käsiteltävissä tietyllä alueella, jolloin siirtäminen ei ole mahdollista. Lisäksi siirto saattaisi tarkoittaa kokonaisen perheen siirtoa, jolloin esimerkiksi perheen lasten koulu siirtyy toisen keskuksen alueelle. Tämä ei välttämättä ole lasten ja perheen etu.

Vastaanottojärjestelmän tilanne ja esimerkiksi mahdollisuudet siirtää asiakkaita liittyvät keskusten majoituskapasiteettiin ja tilanteeseen koko vastaanottojärjestelmässä. Lähtökohta on ollut aiemminkin, että jos asiakas haluaa muuttaa toisella paikkakunnalla työn perässä, tulisi hänen järjestää majoitus itse keskuksen ulkopuolella. Näin toimimalla sellaiset hakijat, joilla on ollut mahdollisuutta työllistyä, ovat työllistyneetkin. Myös pääkaupunkiseudulle on löydetty työn perässä yksityismajoitukseen varsin hyvin. Yksittäistapauksissa on siirto voitu tehdä työnteon johdosta. Tämänhetkessä ohjeistuksessa painotetaan, että asiakas etsii itse majoituksen läheltä kausityötä tarjoavaa maatilaa tai muuttaa työnantajan tarjoamaan majoitukseen. Iso osa tiloista tarjoaa majoitusta. Tällä toimintatavalla pyritään estämään koronan leviäminen vastaanottokeskuksiin ja suojelemaan riskiryhmiä.

Tällä hetkellä asiakkaiden asiakassiirrot keskuksista toisiin on karsittu minimiin. Mitään perustavanlaatuista eroa aiempaan ei kuitenkaan tässä mielessä ole. Siirtokysymykseen liittyvät riskit viruksen leviämisestä, keskusten ns. tyhjän kapasiteetin allokoimisesta karanteeni- ja erityistiloihin ja henkilökunnan työajan käytöstä. Todennäköisesti ei ole kovin paljon paikkoja, joihin tässä tilanteessa edes voisi siirtyä. Tällä hetkelläkin on sellaisia pakollisia asiakassiirtoja, jotka on tehtävä olemassa olevassakin tilanteessa. Näitä ovat esimerkiksi turvallisuuden tai erityisiin tarpeisiin liittyvät syyt.

Riskit koronan osalta laitoksissa ovat huomattavat ja varautumista on tehty nimenomaan siihen tilanteeseen.

Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikkö teki vastaanottokeskuksille kyselyn. Viime viikon loppuun mennessä kyselyyn vastasi 31/40 vastaanottokeskusta. Suurimmassa osassa keskuksia on keskimäärin 5-20 asiakasta, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa kausityötä kohtaan (keskiarvo 17,9). Yksi keskus on ilmoittanut, että siellä on 80 asiakasta, jotka ovat hakeutumassa kausitöihin ja kahdessa muussa on 40 asiakasta molemmissa. Keskuksien eivät kuitenkaan ole tietoisia kaikista asiasta kiinnostuneista asiakkaista (esimerkiksi hajasijoituskeskukset ja yksityismajoittajat), eli kiinnostuneita voi olla enemmänkin. Ainoastaan yksi keskus on ilmoittanut, että kiinnostuneita ei ole lainkaan. Vastauksista puuttuu muun muassa Nihtisillan vastaus, koska heillä on koronaepidemian hoitaminen akuuttina tällä hetkellä, eivätkä he ole vastanneet kyselyyn. Keskuksen kirjoilla kuitenkin runsaasti asiakkaita, jotka ovat olleet työllistyneitä ja saattaisivat mahdollisesti olla myös kiinnostuneita kausityöstä Uudellamaalla, jossa kausityömaailma on runsaasti.

Kyselyn perusteella vaikuttaa myös siltä, että valtaosin kausitöitä voitaisiin tehdä keskuksista käsin tai siirtymällä työnantajan tarjoamaan majoitukseen. Ne henkilöt, jotka ovat ylipäättään ovat kiinnostuneet, voisivat varsin kattavasti käydä nykyisestä keskuksista käsin töissä tai työskennellä majoittamalla työnantajan luokse. Eri asia on, kuinka paljon työpaikkoja on tarjolla hakijoille.

Suuri osa keskuksista on ollut yhteydessä itse maataloihin. TE-toimistot eivät ole olleet yhteydessä keskuksiin, kuten oli alun perin tarkoitus. Suurin osa kiinnostuneista turvapaikanhakijoista tarvitsee ohjausta ja neuvontaa kausityöhön hakeutumisessa. Mikäli koronaepidemia kuitenkin leviää muualle Suomeen Uudenmaan tapaan, ei keskuksilla ole silloin mahdollisuutta keskittyä asiakkaiden ohjaamiseen ja neuvontaan kausityön tai esimerkiksi työnteko-oikeustodistusten hakemisessa. Tällöin ei myöskään ole lainkaan tai korkeintaan on hyvin vähän mahdollisuuksia siirtää tai majoittaa asiakkaita.

Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön arvion perusteella koetut haasteet työnteossa liittyvät muuhun kuin asiakassirtoihin ja kokonaisuudessaan asiakassirrot eivät ole merkittävä tekijä turvapaikanhakijan työllistymiselle kausityöhön. Suurin osa hakijoista tulee työllistymään vastaanottokeskusta lähellä sijaitseville maataloille, jotka ovat jo olleet yhteydessä vastaanottokeskuksiin. Yksittäistapauksissa, mikäli niitä tulee, asiakkaan siirto keskuksista toiseen ei välttämättä ole ongelma.”

Oheisesta vastauksesta poimittuja keskeisiä seikkoja ovat:

- Asiakkaiden siirto keskuksista toiseen majoittumaan työnteon takia ei ole ollut missään vaiheessa automaatio vaan pikemminkin poikkeus
- Vastaanottojärjestelmän tilanne ja esimerkiksi mahdollisuudet siirtää asiakkaita liittyvät keskuksen majoituskapasiteettiin ja tilanteeseen koko vastaanottojärjestelmässä
- Lähtökohta on ollut aiemminkin, että jos asiakas haluaa muuttaa toisella paikkakunnalla työn perässä, tulisi hänen järjestää majoitus itse keskuksen ulkopuolella
- Tämänhetkessä ohjeistuksessa painotetaan, että asiakas etsii itse majoituksen läheltä kausityötä tarjoavaa maatilaa tai muuttaa työnantajan tarjoamaan majoitukseen. Iso osa tiloista tarjoaa majoitusta
- Tällä hetkellä asiakkaiden asiakassirrot keskuksista toisiin on karsittu minimiin
- Kyselyn perusteella vaikuttaa myös siltä, että valtaosin kausitöitä voitaisiin tehdä keskuksista käsin tai siirtymällä työnantajan tarjoamaan majoitukseen
- Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön arvion perusteella koetut haasteet työnteossa liittyvät muuhun kuin asiakassirtoihin ja kokonaisuudessaan asiakassirrot eivät ole merkittävä tekijä turvapaikanhakijan työllistymiselle kausityöhön
- Suurin osa hakijoista tulee työllistymään vastaanottokeskusta lähellä sijaitseville maataloille, jotka ovat jo olleet yhteydessä vastaanottokeskuksiin
- Yksittäistapauksissa, mikäli niitä tulee, asiakkaan siirto keskuksista toiseen ei välttämättä ole ongelma

Maahanmuuttoviraston vastauksesta ei käy ilmi, että välttämättä olisi tarpeita ohjeistuksen muuttamiselle tai että viraston suunnitelmissa olisi ohjeistusta muuttaa. Virasto harkinnee jatkossa vielä nämä tarpeet. Hallituksen esityksessä oleva esimerkki turvapaikanhakijan siirrosta toiseen vastaanottokeskukseen ei saadun selvityksen perusteella ole välttämättä kovin toteuttamiskelpoinen. Maahanmuuttoviraston asiantuntijalausunnossa esille tullut ohjeistus vastaanottokeskuksille koskien asiakkaiden siirtoja ei ollut valmisteluvaiheessa sisäministeriön käytettävissä.

Keskeistä on, että kaikessa toiminnassa otetaan huomioon riskit viruksen leviämisestä. Hakija voi joka tapauksessa siirtyä vapaasti yksityismajoitukseen ja siirtyä Suomessa toiselle paikkakunnalle esimerkiksi työnteon vuoksi.

4. EK:n ehdotus tiedonantovelvoitteen säätämisestä viranomaiselle

Sisäministeriön näkemyksen mukaan EK:n ehdotus lienee yleinen ja kaikkea turvapaikanhakijan työnteoa koskeva, eikä varsinaisesti liity juuri nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen kohderyhmään. Vai onko ehdotuksella tarkoitettu, että vain työntekoon ehdotuksessa rajatuilla toimialoilla säädettäisiin tiedonantovelvoite väliaikaisesti?

Migri on esittänyt hallintovaliokunnan tietopyyntöön seuraavaa:

”Tällä hetkellä viranomaisilla ei ole oikeusperustaa, jonka perusteella tietoa hakijoista annettaisiin työnantajille. Käytännössä ehdotettuun tiedonantovelvoitteeseen liittyy useita käytännön ongelmia. Ensinnäkin on kysymys siitä, mitä tietoa työnantajalle voidaan antaa. Esimerkiksi jos työnantajalle annetaan tietoa siitä, että hakija on saanut päätöksen ja työnteko-oikeus päättyy, kun päätös tulee täytäntöönpanokelpoiseksi, ei tällä tiedolla liene kovin suurta merkitystä työnantajalle. Tämä liittyy siihen, että työnteko-oikeus on nykyisin sidottu täytäntöönpanokelpoisuuteen. Toiseksi Maa- ja metsätalouden tutkimuskeskuksella ei ole minkäänlaista rekisteriä tai tietoa siitä, mikä työnantaja kullakin turvapaikanhakijalla on. Lisäksi ei ole keinoa varmistua siitä, onko esimerkiksi tietoa kysyvä henkilö tai taho oikeasti työnantaja vai ei. Tähän liittyy myös salassapitoon liittyviä kysymyksiä. Annettaisiinko tieto kenelle vain, joka esittäytyy työnantajaksi?

Jos lakia ehdotettaisiin vielä muutettavaksi niin, että viranomaisella olisi työnantajaa kohtaan jonkinlainen automaattinen tiedonantovelvollisuus, olisi tästä oletettavasti merkittäviä kustannusvaihteluja ja toteutus olisi kokonaisuudessaan hyvin vaikeaa.”

Voimassa olevan ulkomaalaislain 86 a §:n mukaan työnantajan velvollisuutena on ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle ulkomaalaisen ottamisesta palvelukseensa. Työ- ja elinkeinoministeriön edustajan mukaan TE-toimisto tallentaa tiedon Migrin UMA-järjestelmään manuaalisesti ja tiedon tallentaminen ei ole ajantasaista TE-toimistoissa. Säännös on säädetty TE-toimistojen tarpeisiin, eikä Migrillä ole ollut käyttöä säännöksessä mainituille tiedoille. TEMin mukaan tietoja ei myöskään voida käyttää seurannan tai tilastoinnin välineenä.

Jotta viranomaisella olisi ilmoittaa työnantajalle työnteko-oikeuden päättymisestä, viranomaisella olisi tiedettävä, että hakija on töissä ja kuka on työnantaja. Lähtökohtaisesti Migrin tulisi keskusvirastona olla se viranomaisella. Hakijalle tai työnantajalle ei ole säädetty velvollisuutta ilmoittaa Migrille siitä, että hän on töissä. Migrillä ei nykyisäntelyn pohjalta välity ajantasaista tietoa siitä, onko turvapaikanhakija töissä.

Hyvin nopeana arviona voi esittää, että ehdotuksen toteuttaminen saattaisi edellyttää uutta sääntelyä siitä, mitä ja mille viranomaiselle ilmoitetaan turvapaikanhakijan työllistymisestä ja työnantajasta. Voi kysyä, pitäisikö hakijalle itselleen säätää velvollisuus ilmoittaa Migrille tai vastaanottokeskukselle työllistymisestäään ja työnantajastaan, jotta Migri voisi vastaavasti ilmoittaa työnantajalle työnteko-oikeuden päättymisestä. Joka tapauksessa pitäisi selvittää, miten tiedot välittyisivät eri toimijoiden välillä ja miten yhteistyötä ja käytäntöjä tulisi kehittää. Samoin muutos saattaisi edellyttää tietojärjestelmien kehittämistä, jotta tieto työn tekemisestä, työnantajasta ja myös maastapoistamispäätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta tavoittaisi oikeat toimijat oikeaan aikaan.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan ehdotus vaatisi perusteellisen valmistelun, eikä sitä voi toteuttaa tämän lainmuutoksen yhteydessä.